

جامعه‌شناسی و مبانی بهداشت سالمندی

تألیف _____

علی صدرالهی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی بندرگز
عضو پیشگاه پژوهشگران و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی

سرشناسه : صدرالهی، علی، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآورنده : جامعه‌شناسی و مبانی بهداشت سالمندی / تألیف علی صدرالهی.
مشخصات نشر : تهران: جامعه‌نگر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : هفده، ۶۳۴ ص.
شابک : 978-600-101-532-8 ریال ۳۹۰۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی : قیفا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : دوران پیری
Old age : موضوع
دوران پیری -- جنبه‌های اجتماعی : موضوع
Old age Health and hygiene : موضوع
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۵ ج ۲ ص ۴ / HQ۱۰۶۱
رده‌بندی دیویی : ۳۰۵/۶
شماره‌ی کتاب: ناسی ملی : ۴۲۲۳۴۰۱

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی یا بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه‌یی من جمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

جامعه‌شناسی و مبانی بهداشت سالمندی

تألیف علی صدرالهی

ناشر نشر جامعه‌نگر

نوبت و سال چاپ اول / ۱۳۹۵ - شماره‌ی ۵۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی آرساگو؛ طرح جلد مهدی انوشیروانی

بها ۳۹۰۰۰ ریال

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۵۳۲-۸

نشر جامعه‌نگر

■ ناشر برجسته تقدیر (۱۳۹۴)

■ ناشر برگزیده حوزه سلامت (سال ۱۳۹۳)

■ ناشر برگزیده حوزه جوانان (سال ۱۳۹۳)

■ ناشر برگزیده کتاب دانشجویی (۱۳۹۴)

■ ناشر برتر دانشگاهی (سال ۱۳۹۱)

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخر رازی - خ نظری - شماره ۸۴. تلفن: ۶۶۴۳۷۱۶ - ۰۲۱-۶۶۴۳۷۱۷

فروش اینترنتی: www.jph.ir

کتابفروشی‌های معتبر پزشکی سراسر کشور

اهواز: رشد - شرق • اردبیل: خيام • ارومیه: شاهد ایثارگران • اسفهان: کیا - پارسا • ایلام: رشد • بابل: علی‌زاده • بجنورد: ارسطو • بروجرد: ولایت • بوشهر: کتابفروشی عمادی • تالش: جامعه‌نگر • تبریز: شهرنگ • تنکابن: میرچی • جهرم: کلبه کتاب • خرم‌آباد: نشر قلم • رشت: دانشگاه آزاد پل ملاشان - ارجمند - مزده • ساری: دانشجو - امیر-کبیر • سمنان: نسیم - اشراق • شیراز: مرکز کتاب دانشگاه علوم پزشکی شیراز - جمالی • قم: فانوس اندیشه • قزوین: حکیم • کرمان: پاپیروس • کرمانشاه: دانشمند • گرگان: جلالی • گناباد: کتابستان • لاهیجان: مرکز کتاب دانشگاهی • مشهد: مجد دانش - نمایشگاه علوم پزشکی جهاد دانشگاهی • همدان: روزاندیش - دانشجو • یزد: خانبانخان

فهرست مطالب

۲۲	علل مرگومیر در جوامع
۲۳	تأمین بودجه و آماده‌سازی خدمات
۲۴	منابع خارجی
۲۷	منابع فارسی

فصل ۳ ■ نظریه‌های جامعه‌شناسی و اجتماعی

۳۱	مرتبط با سالمندی
۳۱	مقدمه
۳۱	ارتباط بین نظریه و عمل
۳۲	مراحل تشکیل نظریه
۳۲	فواید وجود نظریه
۳۲	طبقه‌بندی نظریه جامعه‌شناختی
۳۳	کاربرد نظریه جامعه‌شناختی در پیشرفت جوامع
۳۳	نظریه‌های روانی اجتماعی
۳۴	نظریه اثبات‌گرایی
۳۴	نظریه مارکس‌گرایی ساختاری
۳۵	نظریه عملی ایی (پراگماتیسم)
۳۵	نظریه کنش متقابل نمادین
۳۵	نظریه دگرگونی اجتماعی
۳۵	نظریه انتقال اجتماعی
۳۶	نظریه انومی
۳۶	نظریه رشد ویگوتسکی
۳۶	نظریه صلاحیت روزمره
۳۶	نظریه رشد لونیسون
۳۷	نظریه روانشناسی تکاملی
۳۷	نظریه نیومن
۳۷	نظریه‌های جامعه‌شناختی
۳۷	نظریه بازسازی اجتماعی
۳۸	نظریه نوسازی (تئوری مدرنیزاسیون)
۳۸	نظریه تبدالات اجتماعی (نظریه مبادله)
۳۸	نظریه فعالیت
۳۹	نظریه تبادل (نظریه سکونت‌گاه)

فصل ۱ ■ ماهیت جامعه‌شناسی سالمندی

۱	مقدمه
۱	ساختار اجتماعی
۲	نظام اجتماعی
۲	نهاد اجتماعی
۲	پارادایم جامعه‌شناسی
۴	سالمندی و جامعه‌شناسی
۴	مسائل عمده در جامعه‌شناسی سالمندی
۵	جامعه‌شناسی بدن
۶	جامعه‌شناسی پزشکی
۷	منابع خارجی
۸	منابع فارسی

فصل ۲ ■ جمعیت‌شناسی سالمندی

۱۱	مقدمه
۱۱	جامعه‌شناسی و جمعیت
۱۲	تعریف جمعیت‌شناسی
۱۲	موضوع و حدود جمعیت‌شناسی
۱۳	هدف جمعیت‌شناسی
۱۳	ضرورت مطالعه جمعیت و ویژگی‌های آن
۱۳	انواع جمعیت
۱۴	طبقه‌بندی سن
۱۴	تعریف سالمندی
۱۵	انواع سالمندی
۱۶	رویدادهای اجتماعی و سالمندی
۱۶	سالمندی جوامع و مراحل آن
۱۸	ویژگی جمعیت سالمندی ایران و جهان
۱۹	هرم سنی جمعیت
۲۰	انواع ساخت (ترکیب) سنی جمعیت
۲۰	جنسیت و جامعه‌شناسی پزشکی و سالمندی
۲۱	سن و جامعه‌شناسی سالمندی و پزشکی
۲۱	بهداشت باروری و سالمندی

۳۹.....	نظریه عدم تعهد (نظریه جداسازی)
۴۰.....	نظریه استمرار (تداوم) (ثبات شخصیت) (نظریه سبک زندگی) (پیوستگی)
۴۱.....	نظریه تعاملی
۴۱.....	نظریه فقدان نقش‌ها
۴۱.....	نظریه محیط اجتماعی
۴۲.....	نظریه سالمندی موفق
۴۲.....	نظریه افراد سالمند به عنوان خرده فرهنگ
۴۲.....	نظریه گروه اقلیت
۴۴.....	منابع خارجی
۴۶.....	منابع فارسی

فصل ۴ ■ تغییرات اجتماعی در سالمندی

۴۹.....	مقدمه
۴۹.....	سالمندی و عوامل دیگر
۵۰.....	تأثیر عوامل فرهنگی بر پایداری اجتماعی سالمندان
۵۱.....	هوش اجتماعی
۵۲.....	تغییرات شخصیتی
۵۲.....	فعالیت اجتماعی
۵۳.....	تفکر و مسئله گشایی
۵۳.....	فهم
۵۳.....	هیجان
۵۴.....	تغییرات امید به زندگی
۵۴.....	معنویت و دین‌داری
۵۵.....	سالمندی و جمعیت جوان
۵۵.....	سالمندی و تأمین خدمات
۵۵.....	سالمندی و خانواده
۵۶.....	نگرش جامعه به سالمند
۵۶.....	سالمندی و روابط اجتماعی
۵۷.....	سالمندی و دگرگونی‌های اقتصادی
۵۸.....	منابع خارجی
۶۱.....	منابع فارسی

فصل ۵ ■ جایگاه اجتماعی

۶۵.....	مقدمه
۶۵.....	قشربندی اجتماعی
۶۵.....	عوامل مؤثر در قشربندی اجتماعی
۶۷.....	نظریه کارکردگرایی
۶۸.....	منزلت انتسابی و منزلت اکتسابی
۶۸.....	ناهمسازی منزلتی
۶۸.....	الگوهای نقش
۶۸.....	گروه‌های مرجع و اجرای نقش

۶۸.....	طبقه اجتماعی
۶۸.....	نابرابری اجتماعی
۶۹.....	تبعیض و ماهیت پیش‌داوری
۶۹.....	انواع پیش‌داوری
۷۰.....	ریشه‌ها و خاستگاه‌های پیش‌داوری
۷۰.....	خاستگاه شناختی پیش‌داوری
۷۰.....	خاستگاه اجتماعی پیش‌داوری
۷۱.....	خاستگاه انگیزشی پیش‌داوری
۷۱.....	طبقه اجتماعی
۷۱.....	گروه و تعاریف آن
۷۲.....	مؤلفه‌ی اصلی ساختاری گروه
۷۳.....	گروه اجتماعی
۷۴.....	انواع گروه اجتماعی
۷۵.....	سالمندی و منزلت اجتماعی
۷۶.....	منابع خارجی
۷۸.....	منابع فارسی

فصل ۶ ■ مشارکت اجتماعی

۸۱.....	مقدمه
۸۱.....	مشارکت اجتماعی
۸۲.....	انواع مشارکت اجتماعی از لحاظ موضوع
۸۳.....	مشارکت اجتماعی و توسعه
۸۳.....	مشارکت اجتماعی و جامعه
۸۳.....	نظریه‌های اجتماعی و مشارکت
۸۴.....	کارکردهای مشارکت
۸۴.....	ضرورت مشارکت اجتماعی
۸۵.....	نیازهای مشارکت اجتماعی
۸۵.....	مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی
۸۵.....	توانمندسازی جامعه
۸۶.....	سرمایه اجتماعی
۸۶.....	زنان و اجتماع
۸۷.....	نقش‌های جنسی و اجتماعی
۸۷.....	زنانه شدن سالمندی
۸۸.....	آسیب‌های اجتماعی
۸۹.....	اهمیت آسیب‌شناسی اجتماعی
۸۹.....	عوامل آسیب‌های اجتماعی
۸۹.....	سبب‌شناسی آسیب‌های اجتماعی سالمندان
۹۱.....	عوامل مشارکت اجتماعی در آسایشگاه‌های سالمندان
۹۲.....	منابع خارجی
۹۳.....	منابع فارسی

فصل ۷ ■ گسست و ارتباط نسلی

مقدمه	۹۷
نظام ارزشی افراد و گسست نسلی	۹۷
تئوری‌های جامعه‌شناختی و شکاف بین نسلی	۹۸
منابع خارجی	۱۰۳
منابع فارسی	۱۰۴

فصل ۸ ■ امید به زندگی

مقدمه	۱۰۷
مفاهیم محوری در تعریف رفاه اجتماعی	۱۰۷
رفاه اجتماعی و ابعاد آن	۱۰۸
نگرش‌های رفاه اجتماعی	۱۰۸
نظام رفاهی و رژیم‌های رفاهی	۱۰۸
فرهنگ رفاه، رفاه فرهنگی و فرهنگ رفاهی	۱۰۹
شاخص‌های رفاه اجتماعی در ایران	۱۰۹
امید به زندگی	۱۰۹
رویکردهای مختلف در خصوص امید به زندگی	۱۰۹
نظریات جامعه‌شناسی و آینده‌پژوهی	۱۱۱
انواع امید به زندگی در جمعیت‌شناسی	۱۱۲
امید به زندگی و سالمندی	۱۱۳
منابع خارجی	۱۱۴
منابع فارسی	۱۱۵

فصل ۹ ■ جامعه و سالمند

مقدمه	۱۱۷
تعریف جامعه	۱۱۷
ویژگی‌های جامعه	۱۱۸
تغییر و تحول اجتماعی	۱۱۸
انواع نهادهای اجتماعی	۱۱۸
فرهنگ	۱۱۹
گرایش	۱۱۹
خرده‌فرهنگ	۱۲۰
اقلیت	۱۲۰
بررسی جامعه	۱۲۰
سلامت اجتماعی	۱۲۱
مبانی اقتصادی و اجتماعی عرضه خدمات بهداشت	
درمانی و خدمات سالمندی	۱۲۱
محیط و سالمند	۱۲۲
امنیت و سالمند	۱۲۲
ارزش‌ها، نگرش‌ها و سالمندی	۱۲۳
شبکه‌های اجتماعی و سالمندی	۱۲۳
تنوع فرهنگی و ارائه خدمات بهداشت سالمندان	۱۲۴
نیاز و خدمات بهداشتی جامعه نگر سالمندی	۱۲۴

جامعه و سالمندی	۱۲۴
تعامل اجتماعی	۱۲۵
سرمایه اجتماعی	۱۲۷
حمایت اجتماعی	۱۲۸
منابع حمایت اجتماعی	۱۲۹
تأثیرات متقابل حمایت اجتماعی و سالمندی	۱۳۰
حیطه‌های حمایت اجتماعی	۱۳۱
منابع خارجی	۱۳۳
منابع فارسی	۱۳۶

فصل ۱۰ ■ نقش و سالمندی

مقدمه	۱۴۱
انگیزه و نیاز در انسان	۱۴۱
نقش	۱۴۳
تعدد نقش‌ها	۱۴۴
تعارض نقش‌ها	۱۴۴
فشار نقش	۱۴۵
تضاد نقشی	۱۴۵
کشش نقشی	۱۴۵
مشارکت نقشی	۱۴۵
هنجار	۱۴۵
هنجار سنی	۱۴۶
ارزش‌های اجتماعی	۱۴۶
هنجارها و ارزش‌های اجتماعی	۱۴۷
نقش اجتماعی	۱۴۷
نقش‌ها، بارها بر اجتماعی شدن	۱۴۷
انواع نقش افراد	۱۴۸
اریک اریکسون: پذیرش شخصیت افراد	۱۴۸
انواع نقش در سالمندی	۱۴۹
انواع نقش‌های مسای درگسالان در خانواده	۱۴۹
تغییر نقش	۱۵۰
تأثیرات اجتماعی در تغییر نقش در دوران سالمندی	۱۵۱
تأثیرات خانوادگی در تغییر نقش دوران سالمندی	۱۵۱
تأثیرات فردی در تغییر نقش دوران سالمندی	۱۵۲
علل تغییر نقش در سالمندی	۱۵۳
منابع خارجی	۱۵۴
منابع فارسی	۱۵۶

فصل ۱۱ ■ شادکامی و سالمند

مقدمه	۱۶۱
شادکامی	۱۶۱
نظریه‌های شادکامی	۱۶۲

۲۰۷.....	نظریه جامعه‌شناختی خودکشی
۲۰۸.....	خودکشی خودخواهی (دنباله)
۲۰۸.....	خودکشی دگرخواهانه (نوع دوستانه)
۲۰۸.....	خودکشی آنومیک
۲۰۹.....	خودکشی تقدیرگرایانه (جبری)
۲۰۹.....	پیشگیری
۲۱۰.....	منابع خارجی
۲۱۱.....	منابع فارسی

فصل ۱۵ ■ اعتیاد سالمندی

۲۱۳.....	مقدمه
۲۱۳.....	چند تعریف
۲۱۴.....	همه‌گیرشناسی اعتیاد سالمندی
۲۱۴.....	سبب‌شناسی اعتیاد سالمندی
۲۱۵.....	علائم بالینی اعتیاد
۲۱۵.....	ارزیابی تشخیصی
۲۱۹.....	سیر و پیش‌آگهی
۲۲۱.....	پیشگیری
۲۲۱.....	انواع مواد مخدر
۲۲۱.....	مواد افیونی
۲۲۳.....	منابع خارجی
۲۳۱.....	منابع فارسی

فصل ۱۶ ■ تنهایی و سالمندی

۲۳۳.....	مقدمه
۲۳۳.....	تعاریف تنهایی
۲۳۴.....	تأثیر تنهایی بر سالمند
۲۳۵.....	سبب‌شناسی تنهایی سالمندی
۲۳۵.....	کنترل و پیشگیری از تنهایی سالمندی
۲۳۷.....	منابع خارجی
۲۴۳.....	منابع فارسی

فصل ۱۷ ■ سالمندی پویا

۲۴۹.....	مقدمه
۲۴۹.....	سالمندی پویا (سالمندی فعال)
۲۵۰.....	سیاست‌های سالمندی فعال
۲۵۱.....	بیماری مزمن و سالمندی پویا
۲۵۱.....	سلامت فردی و سالمندی پویا
۲۵۲.....	اصول رسیدن به سالمندی موفق
۲۵۵.....	عوامل تعیین‌کننده سالمندی فعال
۲۵۵.....	مؤلفه‌های مرتبط با نظام‌های خدمات بهداشتی و اجتماعی

۱۶۳.....	ابعاد شادکامی
۱۶۳.....	نقش شادکامی در سالمندی
۱۶۴.....	عوامل مؤثر بر شادکامی سالمندی
۱۶۷.....	بهبود شادکامی در سالمندی
۱۶۸.....	منابع خارجی
۱۷۰.....	منابع فارسی

فصل ۱۲ ■ اوقات فراغت و سالمندی

۱۷۳.....	مقدمه
۱۷۳.....	رویکردهای مرتبط با اوقات فراغت
۱۷۵.....	کارکردهای مختلف اوقات فراغت
۱۷۵.....	انواع شیوه گذر اوقات فراغت
۱۷۶.....	عوامل مؤثر بر گذر اوقات فراغت
۱۷۷.....	تأثیرات وجود رفاه فراغت در سالمندی
۱۷۷.....	راهکارهای مؤثر در برآورد اوقات فراغت
۱۷۹.....	منابع خارجی
۱۸۰.....	منابع فارسی

فصل ۱۳ ■ بازنشستگی و سالمندی

۱۸۳.....	مقدمه
۱۸۳.....	زندگی شغلی از میان‌سالی تا سالمندی
۱۸۴.....	موقعیت شغلی و سالمندی
۱۸۴.....	نقش و فعالیت در زندگی
۱۸۵.....	سالمندی و بهره‌وری
۱۸۶.....	سالمندی و سن کار
۱۸۷.....	سالمندی و سهم مشارکت در نیروی کار
۱۸۹.....	سالمندی و مستمری‌بگیری
۱۸۹.....	مفهوم بازنشستگی
۱۹۰.....	سالمندان و نیازهای بازنشستگی
۱۹۳.....	نظریه‌های سالمندی مرتبط با بازنشستگی
۱۹۵.....	برنامه‌ریزی برای بازنشستگی
۱۹۶.....	واکنش در برابر بازنشستگی
۱۹۶.....	بازنشستگی به‌عنوان یک نهاد اجتماعی
۱۹۷.....	بازنشستگی و سالمندی
۱۹۸.....	نظام تأمین اجتماعی و بازنشستگی
۱۹۹.....	منابع خارجی
۲۰۱.....	منابع فارسی

فصل ۱۴ ■ خودکشی در سالمندی

۲۰۵.....	مقدمه
۲۰۵.....	همه‌گیرشناسی خودکشی
۲۰۷.....	سبب‌شناسی خودکشی

۳۰۶.....	توان بخشی سالمندی و اهداف آن.....	۲۵۶.....	فراهم کردن زمینه مشارکت سالمندان.....
۳۰۶.....	خدمات توان بخشی.....	۲۵۷.....	نیازهای حمایتی در حفظ سالمندی فعال.....
۳۰۸.....	وسایل و لوازم کمکی.....		عوامل مؤثر در ایجاد سازگاری و آمادگی دوران
۳۱۰.....	منابع خارجی.....	۲۵۸.....	سالمندی.....
۳۱۳.....	منابع فارسی.....	۲۵۹.....	منابع خارجی.....
		۲۶۷.....	منابع فارسی.....

فصل ۲۰ ■ خانواده و سالمندی..... ۳۱۷

۳۱۷.....	مقدمه.....
۳۱۸.....	جمعیت‌شناسی خانواده.....
۳۱۸.....	طلاق در جمعیت سالمند.....
۳۱۹.....	تعریف خانواده.....
۳۱۹.....	عملکرد خانواده.....
۳۱۹.....	ساختار خانواده.....
۳۲۰.....	تغییر الگوی خانواده.....
۳۲۰.....	سلامت خانواده.....
۳۲۱.....	خانواده سالم.....
۳۲۱.....	تئوری‌های علوم اجتماعی خانواده.....
۳۲۴.....	ارزیابی و بررسی خانواده.....
۳۲۴.....	ژنوگرام.....
۳۲۵.....	اکومپ.....
۳۲۵.....	سیاست خانواده.....
۳۲۵.....	مراحل تکاملی خانواده.....
۳۲۵.....	خانواده میان‌سال و خانواده در سنین سالمندی.....
۳۲۶.....	انواع خانواده.....
۳۲۸.....	عزیزان خانواده.....
۳۲۸.....	فرزندان خانواده.....
۳۲۹.....	واک‌ها و سایر افراد خانواده.....
۳۲۹.....	جو عاطفی خانواده.....
۳۳۰.....	ارتباط مناسب خانواده.....
۳۳۰.....	سالمند شدن خانواده.....
۳۳۲.....	مراحل دوران پیری.....
۳۳۳.....	ابعاد پیری سالمندان.....
۳۳۴.....	حیطه‌های مراقبتی خانواده از سالمند.....
	تغییر در نوع خانواده و دگرگونی در روابط افراد در
۳۳۴.....	خانه.....
	علل کاهش اهمیت و ارزش سالمندان در جوامع
۳۳۵.....	امروزی.....
۳۳۸.....	حضور سالمند در خانواده.....
۳۳۸.....	نقش و تأثیر همدلی کردن با سالمندان.....
۳۳۹.....	عوامل تنش‌زای بالقوه در سالمندی.....
۳۴۰.....	منابع خارجی.....
۳۴۸.....	منابع فارسی.....

فصل ۱۸ ■ کیفیت زندگی در سالمندی..... ۲۷۳

۲۷۳.....	مقدمه.....
۲۷۳.....	مفهوم کیفیت زندگی.....
۲۷۴.....	رویکردهای مختلف به مفهوم زندگی.....
۲۷۷.....	سالمندی و کیفیت زندگی.....
۲۷۸.....	عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی.....
۲۷۹.....	ویژگی‌های اصل کیفیت زندگی.....
۲۸۰.....	شاخص‌های نمایان گر کیفیت زندگی.....
۲۸۱.....	مقیاس‌های کیفیت زندگی مرتبط سلامت.....
۲۸۱.....	ابزارهای سنجش کیفیت زندگی.....
۲۸۶.....	کاربرد سنجش کیفیت زندگی.....
۲۸۶.....	بهبود کیفیت زندگی سالمندی.....
۲۸۶.....	درمان مبتنی بر کیفیت زندگی.....
۲۸۷.....	منابع خارجی.....
۲۹۰.....	منابع فارسی.....

فصل ۱۹ ■ توانمندسازی و سالمندی..... ۲۹۵

۲۹۵.....	مقدمه.....
۲۹۵.....	درک و مفهوم خود در سالمند.....
۲۹۶.....	استقلال و سالمندی.....
۲۹۶.....	اهمیت عملکرد.....
۲۹۷.....	مفهوم استقلال.....
۲۹۸.....	انواع ناتوانی.....
۲۹۸.....	مدل‌های ناتوانی.....
۲۹۹.....	موانع مراقبت‌های بهداشتی در افراد ناتوان سالمند.....
۲۹۹.....	فعالیت و مشارکت.....
۲۹۹.....	معیارهای ناتوانی.....
۳۰۰.....	وقوع و ظهور ناتوانی.....
۳۰۰.....	ناتوانی و کاهش درآمد.....
۳۰۱.....	حق دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی.....
۳۰۱.....	توان بخشی و توانمندسازی.....
۳۰۱.....	ابعاد توانمندسازی.....
۳۰۳.....	توانمندسازی در سالمندی.....
۳۰۵.....	حیطه‌های توانمندسازی سالمندی.....
۳۰۵.....	بررسی توانایی‌های عملکردی در سالمندان.....

فصل ۲۱ ■ سلامتی و سالمندی..... ۳۵۵

۳۵۵.....	مقدمه.....
۳۵۵.....	سلامتی.....
۳۵۶.....	الگوهای سلامتی.....
۳۵۶.....	مفهوم سلامتی.....
۳۵۷.....	ابعاد سلامتی.....
۳۵۷.....	تندرستی.....
۳۵۸.....	طیف سلامت و بیماری.....
۳۵۸.....	عوامل مؤثر در ایجاد سلامت سالمندی.....
۳۵۸.....	مدل‌های اکولوژیک سلامتی و بیماری.....
۳۵۹.....	سلامتی و سالمندی.....
۳۶۰.....	عوامل مؤثر بر سلامت سالمندان.....
۳۶۱.....	مؤلفه‌های نگاه اقتصادی، اجتماعی سلامت.....
۳۶۳.....	تعیین سطح خدمت.....
۳۶۴.....	چگونگی اندازه‌گیری سلامت سالمندان.....
۳۶۵.....	حفظ و ارتقاء سلامت.....
۳۶۶.....	منابع خارجی.....
۳۷۰.....	منابع فارسی.....

فصل ۲۲ ■ عوامل مؤثر در سلامت سالمندی..... ۳۷۱

۳۷۱.....	مقدمه.....
۳۷۱.....	اجتماع و سلامتی.....
۳۷۱.....	مبانی نظری سلامت اجتماعی.....
۳۷۵.....	معیارهای سلامت اجتماعی.....
۳۷۷.....	رویکردها، الگوها و مدل‌های سلامت.....
۳۷۸.....	سیاست اجتماعی و سلامت اجتماعی.....
۳۷۸.....	حمایت اجتماعی و سلامت اجتماعی.....
۳۷۸.....	ارتقای سلامت.....
۳۷۹.....	رویکردهای ارتقای سلامت.....
۳۷۹.....	سلامتی و نابرابری سلامت.....
۳۸۰.....	نظریه‌های مرتبط با نابرابری سلامت.....
۳۸۱.....	عوامل مؤثر در بهداشت و سلامت.....
۳۸۳.....	سن و سطح سلامت.....
۳۸۳.....	کیفیت زندگی و سطح سلامت.....
۳۸۳.....	آرزوها، عقاید و سطح سلامت.....
۳۸۳.....	بیکاری، شغلی و سطح سلامت.....
۳۸۴.....	آموزش، تحصیلات و سطح سلامت.....
۳۸۴.....	مسکن و سطح سلامت.....
۳۸۴.....	محیط‌زیست و سطح سلامت.....
۳۸۴.....	حمایت اجتماعی و سطح سلامت.....
۳۸۵.....	سیاست و سلامت سالمندی.....

۳۸۶.....	منابع خارجی.....
۳۹۰.....	منابع فارسی.....

فصل ۲۳ ■ آموزش بهداشت در سالمندی..... ۳۹۵

۳۹۵.....	مقدمه.....
۳۹۵.....	آموزش بهداشت.....
۳۹۵.....	اهداف آموزشی بهداشت.....
۳۹۶.....	مراحل آموزش بهداشت.....
۳۹۷.....	روش‌های آموزش بهداشت.....
۳۹۷.....	انواع برنامه‌های آموزش بهداشت.....
۳۹۷.....	ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت.....
۳۹۸.....	طراحی برنامه آموزش بهداشت.....
۳۹۹.....	اصول یادگیری آموزش بهداشت.....
۳۹۹.....	ماهیت یاددهی و یادگیری.....
۴۰۱.....	منابع خارجی.....
۴۰۵.....	منابع فارسی.....

فصل ۲۴ ■ سازمان‌های مرتبط با بهداشت سالمندان..... ۴۰۹

۴۰۹.....	مقدمه.....
۴۰۹.....	نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی جهان.....
۴۱۰.....	سازمان جهانی بهداشت (WHO).....
۴۱۱.....	سازمان یونیسف (UNICEF).....
۴۱۱.....	سازمان کشاورزی و غذا (FAO).....
۴۱۱.....	سازمان بین‌المللی کار (ILO).....
۴۱۱.....	سازمان بانک جهانی.....
۴۱۱.....	انجمن صلیب سرخ بین‌المللی (IRC).....
۴۱۲.....	سازمان یونسکو (UNESCO).....
۴۱۲.....	بنیاد راکفلر.....
۴۱۲.....	صندوق جمعیت مالی متحده (UNFPA).....
۴۱۲.....	برنامه عمران ملل متحد (UNDP).....
۴۱۲.....	کمیته امداد امام خمینی.....
۴۱۲.....	سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشور.....
۴۱۲.....	وزارت بهداشت و درمان.....
۴۱۴.....	سازمان بهزیستی کشور.....
۴۱۴.....	شورای ملی سالمندان.....
۴۱۵.....	وزارت تعاون، کارورقاه اجتماعی.....
۴۱۵.....	صندوق‌های بیمه و بازنشستگی.....
۴۱۶.....	نهاد‌های غیردولتی مرتبط با سالمندان.....
۴۱۷.....	منابع خارجی.....
۴۲۱.....	منابع فارسی.....

فصل ۲۵ ■ شاخص‌های بهداشتی و

۴۲۵	سالمندی
۴۲۵	مقدمه
۴۲۶	سیاست‌های جمعیتی
۴۲۶	انواع سیاست‌های جمعیتی
۴۲۶	کاربردهای شاخص‌های بهداشتی
۴۲۶	ویژگی‌های شاخص بهداشتی
۴۲۷	مقیاس‌های توصیفی بهداشت
۴۲۷	مقیاس‌های تحلیلی بهداشت
۴۲۸	انواع شاخص‌های بهداشتی
۴۲۸	شاخص‌های مرگ‌ومیر
۴۳۲	شاخص‌های ابتلا
۴۳۴	شاخص‌های وضعیت تغذیه
۴۳۶	شاخص‌های نابرابری
۴۳۸	شاخص‌های سالمندی
۴۴۲	شاخص‌های جمعیتی
۴۴۸	منابع خارجی
۴۵۲	منابع فارسی

فصل ۲۶ ■ سیستم بهداشتی درمانی

۴۵۵	مراقبتی سالمندی
۴۵۵	مقدمه
۴۵۵	ضوابط گسترش واحدهای بهداشتی (اصول کلی نظام سلامتی)
۴۵۷	عوامل مؤثر در ارائه خدمات بهداشتی سالمندان
۴۵۸	ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران
۴۵۹	مراکز تحقیقات سالمندی
۴۵۹	انواع سرویس‌های مراقبت و خدمات درمانی سالمندی
۴۶۰	حمایت‌های اجتماعی از سالمندان
۴۶۰	وسایل سازگاری برای سالمندان معلول
۴۶۱	حمایت از سالمندان در منزل
۴۶۱	خدمات حمایتی خانگی مربوط به سالمندان
۴۶۱	درمانگران حرفه‌ای خانگی
۴۶۱	تیم مراقبت بهداشتی اولیه
۴۶۲	مراقبت از سالمندان در مراکز بیمارستانی روزانه
۴۶۲	خانه‌های مسکونی و مجتمع‌های آپارتمانی
۴۶۳	مرکز معاینه و مشاوره سالمندی
۴۶۳	مرکز ارائه خدمات خانگی سالمندان
۴۶۳	مرکز خانه سالمندان
۴۶۵	منابع خارجی
۴۶۹	منابع فارسی

فصل ۲۷ ■ برنامه‌ریزی و مدیریت خدمات

۴۷۳	بهداشت سالمندی
۴۷۳	مقدمه
۴۷۳	برنامه‌ریزی در مدیریت خدمات بهداشت سالمندی
۴۷۴	اهداف برنامه‌ریزی در خدمات بهداشتی درمانی
۴۷۴	نیازهای بهداشتی در انجام برنامه‌ریزی‌های بهداشتی
۴۷۴	تعیین نیاز بهداشتی در خدمات بهداشت درمان
۴۷۴	مراحل برنامه‌ریزی در مدیریت خدمات بهداشت
۴۷۵	مدیریت
۴۷۶	اصول مدیریت خدمات بهداشتی
۴۷۶	ملاک‌های عملی مدیریت خدمات بهداشتی
۴۷۶	کارکردهای مدیریت خدمات بهداشتی
۴۷۶	اجزای تشکیل‌دهنده سیستم خدمات بهداشتی درمانی سالمندی
۴۷۷	مشکلات ارائه خدمات بهداشتی درمانی سالمندی
۴۷۸	سطوح مراقبت‌های بهداشتی سالمندی
۴۷۸	سالمندان به‌عنوان جمعیت آسیب‌پذیر
۴۸۰	منابع خارجی
۴۸۲	منابع فارسی

فصل ۲۸ ■ خودمراقبتی در سالمندی

۴۸۵	مقدمه
۴۸۵	خود مراقبتی
۴۸۷	مفهوم خود مراقبتی
۴۸۷	عوامل حمایتی از خود مراقبتی
۴۸۸	موانع خود مراقبتی
۴۸۹	ویژگی‌های خود مراقبتی
۴۸۹	حیطه‌های خود مراقبتی ارتقای سلامت
۴۸۹	فواید خود مراقبتی
۴۸۹	مزایای فردی خود مراقبتی
۴۹۰	هدف نظام جامع حمایت از خود مراقبتی
۴۹۰	خود مراقبتی و سالمندی
۴۹۲	منابع خارجی
۴۹۳	منابع فارسی

فصل ۲۹ ■ مراقبت‌های بهداشتی ادغام‌یافته

۴۹۵	سالمندی
۴۹۵	مقدمه
۴۹۵	مراقبت‌های بهداشتی و درمانی سالمندان
۴۹۶	مراقبت‌های بهداشتی ادغام یافته
۴۹۷	اصول کلی مراقبت‌های بهداشتی ادغام یافته
۴۹۷	انواع مراقبت‌های سالمندی

۵۲۴	پایداری در وضعیت عملکردهای بدن
۵۲۵	استرس و سازگاری
۵۲۵	انواع استرس ها و عوامل تنش زا
۵۲۵	پاسخ های فرد در برابر استرس
۵۲۸	استرس در سطح سلولی
۵۲۸	سازگاری سلولی در برابر استرس ها
۵۲۸	انواع بیماری
۵۲۹	مبارزه و کنترل بیمارها
۵۳۰	بیماری مزمن
۵۳۱	سالمندان و کنترل بیماری ها
۵۳۱	معاینات جسمی و مراقبت های پیشگیری در سالمندان
۵۳۳	منابع خارجی
۵۳۴	منابع فارسی

۵۳۷	فصل ۳۳ ■ تغذیه در سالمندی
۵۳۷	مقدمه
۵۳۷	تأثیر عوامل اقتصادی - اجتماعی و روانی بر تغذیه سالمندان
۵۳۸	طبقه بندی مواد تغذیه ای
۵۴۳	انرژی مورد نیاز بدن
۵۴۴	ارزیابی وضعیت تغذیه ای
۵۴۵	سوء تغذیه در سالمندان
۵۴۵	هرم تغذیه در سالمندی
۵۴۷	منابع خارجی
۵۴۹	منابع فارسی

۵۵۱	فصل ۳۴ ■ ارزیابی و بررسی وضعیت سلامت سالمند
۵۵۱	مقدمه
۵۵۱	ارزیابی سالمند
۵۵۲	روش های جمع آوری - ندرعات از سالمند در ارزیابی سلامت
۵۵۲	بررسی وضعیت سلامت سالمند
۵۵۴	منابع خارجی
۵۵۵	منابع فارسی

۵۵۹	فصل ۳۵ ■ بررسی و ارزیابی معنویت در سالمندی
۵۵۹	مقدمه
۵۵۹	نقش مذاهب الهی در پیشگیری و درمان سالمندان واقعی

۴۹۹	دستورالعمل فرم پیگیری سالمند
۵۰۱	منابع فارسی

۵۰۳	فصل ۳۰ ■ تشخیص و غربالگری بیماری ها در سالمندی
۵۰۳	مقدمه
۵۰۳	غربالگری
۵۰۴	ویژگی های آزمون غربالگری
۵۰۵	تأیید تشخیص ایمنی
۵۰۶	ارزشیابی آزمون غربالگری
۵۰۶	اهداف غربالگری در جمعیت
۵۰۶	شرایط انجام غربالگری جمعیت
۵۰۷	معاینات آزمایشات غربالگری و بیماریابی در سالمندان
۵۰۷	الگوی بیماریابی در سالمندان
۵۰۸	منابع خارجی
۵۰۹	منابع فارسی

۵۱۳	فصل ۳۱ ■ پیشگیری در سالمندی
۵۱۳	مقدمه
۵۱۳	پیشگیری
۵۱۳	سطوح پیشگیری
۵۱۳	اهداف پیشگیری بر اساس گروه سنی سالمندان
۵۱۶	منابع خارجی
۵۱۷	منابع فارسی

۵۱۹	فصل ۳۲ ■ بیماری و کنترل آن در سالمندی
۵۱۹	مقدمه
۵۱۹	عوامل زمینه ساز ایجاد بیماری
۵۲۰	نیازهای اساسی انسان
۵۲۰	سیر ایجاد بیماری
۵۲۱	انواع میزبان
۵۲۱	انواع بروز بیماری بر اساس وسعت جغرافیایی
۵۲۲	انواع شیوع در بیماری
۵۲۲	حامل بیماری و انواع آن
۵۲۲	تغییرات شدت بیماری
۵۲۳	انواع بروز بیماری بر اساس وسعت زمانی
۵۲۳	انواع کنترل و مبارزه با بیماری
۵۲۴	میزان حمله در بیماری
۵۲۴	اندازه گیری بار بیماری
۵۲۴	تئیدی و عملکرد بدن

منابع فارسی..... ۶۰۷

فصل ۳۸ ■ سوانح و حوادث در سالمندان..... ۶۰۹

مقدمه..... ۶۰۹

شیوع حوادث و سوانح در سالمندان..... ۶۰۹

سوانح و حوادث و الگوی اپیدمیولوژیک..... ۶۰۹

مکانیسم حوادث و سوانح در سالمندی..... ۶۱۰

منابع خارجی..... ۶۱۱

منابع فارسی..... ۶۱۲

فصل ۳۹ ■ سقوط و سالمندان..... ۶۱۳

مقدمه..... ۶۱۳

شیوع سقوط در سالمندان..... ۶۱۳

عوامل دخیل در سقوط سالمندان..... ۶۱۴

عوارض سقوط..... ۶۱۵

پیشگیری از سقوط در سالمندان..... ۶۱۵

منابع خارجی..... ۶۱۷

منابع فارسی..... ۶۱۸

فصل ۴۰ ■ وسایل کمکی برای سالمندان..... ۶۱۹

مقدمه..... ۶۱۹

بوانی سالمند و بحران در خانواده..... ۶۱۹

شیوع استفاده از وسایل کمکی بین سالمندان..... ۶۲۰

تحریک و ورزش برای سالمند نانوان..... ۶۲۰

تأثیر و تحریک مستقل..... ۶۲۰

انتقال و جابجایی سالمند..... ۶۲۳

آمادگی برای افتادن..... ۶۲۳

کمک به سالمندان برای ارتوز..... ۶۲۴

اهداف استفاده از وسایل کمکی حرکتی..... ۶۲۴

انتخاب وسیله مناسب..... ۶۲۸

ارتقاء سلامت..... ۶۳۰

منابع خارجی..... ۶۳۲

منابع فارسی..... ۶۳۳

فصل ۴۱ ■ ژنتیک و سالمندی..... ۶۳۵

مقدمه..... ۶۳۵

ژنتیک..... ۶۳۵

اهمیت ژنتیک در جنبه‌های پزشکی سالمندی..... ۶۳۶

ساخته‌شدن سلول‌های جنسی..... ۶۳۶

دئوکسی ریبو نوکلئیک اسید..... ۶۳۶

ژن‌ها و کروموزوم‌ها..... ۶۳۷

تقسیم سلولی..... ۶۳۸

دعا و سلامتی و بهداشت..... ۵۵۹

نماز و بهداشت روان..... ۵۶۰

نظریه رشد ایمان..... ۵۶۰

نیازهای معنوی..... ۵۶۱

بررسی نیازهای معنوی..... ۵۶۲

پاسخ به نیازهای معنوی افراد..... ۵۶۲

منابع خارجی..... ۵۶۳

منابع فارسی..... ۵۶۶

فصل ۳۶ ■ سوء رفتار و غفلت در

سالمندان..... ۵۶۹

مقدمه..... ۵۶۹

سوء رفتار به عنوان مشکل پنهان..... ۵۶۹

شیوع سوء رفتار با سالمندی..... ۵۷۰

سالمند در خانواده..... ۵۷۰

انواع سوء رفتار در سالمندان..... ۵۷۱

خود غفلتی در سالمند..... ۵۷۲

نظریات مطرح در سوء رفتار سالمندی..... ۵۷۲

خشونت و سوء رفتار..... ۵۷۲

عوامل تسریع کننده سوء رفتار با سالمندان..... ۵۷۳

ارزش‌ها، نگرش‌ها و افکار کلیشه‌ای..... ۵۷۴

دیدگاه فرهنگی و سالمندی..... ۵۷۵

پیشگیری از سوء رفتار..... ۵۷۷

منابع خارجی..... ۵۸۰

منابع فارسی..... ۵۸۲

فصل ۳۷ ■ مسکن استاندارد برای سالمند..... ۵۸۵

مقدمه..... ۵۸۵

وضعیت مسکن و امکانات زندگی سالمندان..... ۵۸۵

معیارهای مسکن استاندارد..... ۵۸۸

طراحی مسکن سالمندان..... ۵۹۵

کنترل آلودگی برای افراد سالمند..... ۵۹۵

کنترل حمام و توالت برای افراد سالمند..... ۵۹۶

کنترل اتاق برای افراد سالمند..... ۵۹۶

کنترل پله‌ها برای افراد سالمند..... ۵۹۷

سالن‌ها و اتاق نشیمن خانه سالمندان..... ۵۹۷

سالن تفریح و ورزش خانه سالمندان..... ۵۹۷

ویژگی‌های محیطی خانه سالمندان..... ۵۹۸

اقدامات ایمنی و محافظتی خانه سالمندان..... ۵۹۸

نیازهای طبیی خانه سالمندان..... ۵۹۸

توصیه‌های طراحی فضاها برای سالمندان..... ۵۹۸

منابع خارجی..... ۶۰۶

۶۴۷	 عرضه
۶۴۷	 قانون تقاضا و عرضه
۶۴۸	 بازار
۶۴۸	 اقتصاد خرد
۶۴۸	 تئوری اقتصاد کلان
۶۴۸	 رشد اقتصادی
۶۴۹	 درآمد در دوران سالمندی
۶۴۹	 شاخص فقر سالمندی
۶۵۰	 وضعیت اقتصادی سالمندان
۶۵۰	 هزینه‌های بخش بهداشت
۶۵۰	 سالمندان و هزینه‌های درمان
۶۵۲	 منابع خارجی
۶۵۳	 منابع فارسی

۶۳۸	 جهش ژنی
۶۳۸	 الگوهای توارثی
	 کاربرد بالینی ژنتیک در خدمات بهداشتی درمانی
۶۳۸	 سالمندی
۶۴۰	 فلزات سنگین و سالمندی
۶۴۲	 منابع خارجی
۶۴۳	 منابع فارسی

فصل ۴۲ ■ اقتصاد بهداشت و سالمندی ۶۴۵

۶۴۵	 مقدمه
۶۴۵	 علم اقتصاد بهداشت
۶۴۵	 اصول اقتصاد
۶۴۷	 تقاضا

مقدمه

امروزه زمینه حل مشکلات سالمندان به دنبال افزایش نسبت سالمندی جمعیت، گسترش دانش حوزه سالمندی، تلاش پژوهشگران و معرفی روش‌های نوین مراقبتی و درمانی و تشخیصی به صورت گسترده فراهم شده است. نگاهی کوتاه به گسترش سالمندی جمعیت نشان می‌دهد رشد سالمندی جمعیت نسبت به جمعیت عمومی جوامع از درصد بالاتری برخوردار است؛ از این رو مشکلات و نیازهای این گروه سنی به مراتب بیشتر خواهد بود. رشد گسترده شکایات مربوط به سالمندان لزوم کاربرد و تدوین مدیریت آینده‌نگر را در امور مختلف سالمندان ایجاب می‌کند. با توجه به این که نگاه به بعد سالمندی جمعیت در ایران مسئله‌ای جدید نیست که در سال‌های اخیر به آن پرداخته شده است این بعد از مراقبت‌های بهداشتی درسی جمعیت با کمبودهای گسترده‌ای رویه‌رو است. یکی از کمبودهای اساسی در این زمینه فقدان وجود کتاب و منابع مناسب به زبان فارسی جهت تربیت افراد فعال در حوزه سالمندی و ایجاد آگاهی لازم در مورد مسائل گسترده سالمندان است تا پیش از این هیچ کتابی کاملاً متفاوت در برخورد با این گروه سنی نداشته باشند. کتاب حاضر با این دیدگاه که بشر به تدریج از نیازهای دانشجویان گروه‌های مختلف سالمندی را در دوره‌های مقطع کارشناسی، دکتری و دکترای تخصصی و طب سالمندی تأمین نماید تألیف شده است. این کتاب می‌تواند به عنوان پایه‌ای برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد رشته سلامت سالمندی، پرستاری سالمندی، دکترای سالمند شناسی و دستیاری طب سالمندی قلمداد شود که موضوع سالمندی جمعیت را با دو رویکرد جامعه‌شناسی و بهداشت مورد مطالعه قرار داده است. این مجموعه اولین و بزرگ‌ترین مجموعه جامعه‌شناسی سالمندی با نگاه سلامت به زبان فارسی است. بی‌شک هیچ مجموعه‌ای در حوزه کتاب خالی از اشکال نیست؛ از این رو مؤلف بر این امر واجب می‌داند پذیرای کلیه نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خوانندگان محترم باشد. امید است مجموعه‌ای حاضر در رشد و شکوفایی دانشجویان عزیز در رسیدن به مدارج بالاتر موثر باشد.

علی صدرالدینی

تابستان ۱۳۹۵